

Sakari Alhopuron säätiö sr

TILINPÄÄTÖS 31.12.2023

SAKARI ALHOPURON SÄÄTIÖ SR
3097088-4

Kotipaikka Turku

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2023-31.12.2023

Toimintakertomus

Tase	2.1 - 2
Tuloslaskelma	3.1 - 1
Liitetiedot	4.1 - 2
Allekirjoitukset ja Tilinpäätösmerkintä	5.1 - 1

Tilintarkastuskertomus

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10). Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt.

SAKARI ALHOPURON SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS
2023

Säätiön tarkoitus

Sakari Alhopuron säätiön tarkoituksena on edistää ja tukea

1. lääketieteellistä ja siihen läheisesti liittyvää tutkimusta ja koulutusta,
2. monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuuden tutkimusta ja luonnonsuojelua,
3. kulttuuria ja suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia sekä
4. liikesivistystä ja yrittäjyyttä.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen toimintakauden aikana

Toimintakausi (1.1. – 31.12.2023) oli säätiön neljäs.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan jakamalla apurahoja ja avustuksia ansioituneille tutkijoille ja korkeatasoisille tutkimushankkeille. Apurahat suunnataan lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen.

Apurahoja myönnettiin toimintakaudella lääketieteessä tai luonnontieteissä tohtorin tutkinnon suorittaneille tutkijoille, jotta heillä olisi mahdollisuus korkeatasoisen tutkimustyön jatkamiseen. Apurahat myönnettiin hankeapurahoina ja/tai henkilökohtaisina työskentelyapurahoina. Haettavan rahoituksen kokonaissumma oli enintään 60 000 euroa hakijaa kohden.

Tutkimushankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin huomiota tutkimusaiheen ja -suunnitelman lisäksi aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen ja tutkijan mahdollisuuksiin toteuttaa tutkimuksensa.

Apurahojen hakuaika oli 1.-28.2.2023. Hakemukset tehtiin sähköisesti säätiön verkkosivuilla sijaitsevan linkin kautta. Hakukriteerit ja hakuohjeet esiteltiin sähköisessä hakujärjestelmässä sekä säätiön verkkosivuilla.

Säätiö sai yhteensä 154 apurahahakemusta. Saapuneista hakemuksista 73 prosenttia suuntautui lääketieteen ja 27 prosenttia luonnontieteen tutkimukseen. Myönteisen päätöksen sai 19 hakijaa, joille hallitus myönsi apurahaa yhteensä 881 936 €. Apurahan hakijoille ilmoitettiin päätöksistä henkilökohtaisesti sähköpostilla. Apurahan saajat julkistettiin myös säätiön internetsivuilla toukokuun lopussa.

Vuonna 2023 Sakari Alhopuron säätiön apuraha myönnettiin seuraaville tutkijoille ja tutkimushankkeille:

Fair-Mäkelä Ruth, Turun yliopisto, 60 000 € (jatkorahoitus)

”PLVAP-sensorin merkitys imusolmukkeen suodatustoiminnon säätelyssä”

Fuchs Benjamin, Turun yliopisto, 60 000 € (jatkorahoitus)

”Pollinator health and ecosystem services challenged by agrochemical pollution”

Hattich Giannina, Turun yliopisto, 59 983 €

”It’s getting hot in here: European-wide study of phytoplankton temperature adaptation”

Heino Matti, Helsingin yliopisto, 58 695 €

"Mitokondriogenomeihin kohdistuva lämpötilavalinta: tekijä lajien selviytymisessä ja sukupuutossa?"

Irannezhad Masoud, Oulun yliopisto, 36 500 € (jatkorahoitus)

"Fenno-Scandinavian Snow Drought Projection: Climate Drivers, Hydrological Implications, & Ecological Sustainability Risks"

Jokela Heli, Turun biotiedekeskus, 59 858 € (jatkorahoitus)

"BATMAC: Alkioperäisten makrofagien rooli ruskean rasvan kehityksessä ja toiminnassa"

Kiiski Johanna, Helsingin yliopisto, 60 000 €

"Yksilölliseen lääkehoitoon vaikuttavien geenimuutosten tunnistaminen ja karakterisointi suomalaisessa väestössä"

Kurra Venla, Tampereen yliopisto, 25 000 €

"Munasarjojen toiminnan ennen aikaisen hiipumisen genetiikkaa suomalaisilla."

Mathew Suni Anie, Turun yliopisto, 60 000 €

"Arctic Plants and Heavy Metal Pollution: Investigating effects of heavy metal (HM) pollution on plant-associated bacteria in Arctic ecosystems during seasonal changes"

Miihkinen Mitro, Helsingin yliopisto, 30 000 €

"Single-cell dissection of metastasis-induced stromal rewiring"

Pietikäinen Annukka, Turun yliopisto, 60 000 € (jatkorahoitus)

"NovelLyme – Novel diagnostics for Lyme borreliosis"

Rousi Heta, Turun yliopisto, 12 500 € (jatkorahoitus)

"Ympäristömuutosten vaikutukset Lapin subarktisiin sekä Itämeren murtoveden eliöyhteisöihin ja ravintoverkkoihin – jatkotutkimus"

Saarni Saija, Turun yliopisto, 60 000 €

"Mikromuovin kulkeutumisreitit ja sedimentoituminen Saaristomerellä (MIKS)"

Salli Malla, HUS/UCLH, 24 700 €

"Suun mikrobiomi, mikro-rna ekspressioprofiili ja inflammaatiomarkkerit suun levyepiteelisyöpöpotilailla"

Teuvo Jarmo, Valtakunnallinen PET-keskus, 60 000 €

"Tekoälyn käyttäminen iskemian automaattiseen analyysiin ja luokitteluun PET-sydänperfuusiotutkimuksissa"

Tynell Janne, Helsingin yliopisto, 40 000 €

"VacSeed – siemenpohjainen oraalirokote metsämyyrien syöttirokottamiseen"

Uusitalo Ruut, Helsingin yliopisto, 24 700 € (jatkorahoitus)

”Underrecognized burden of arboviral diseases in southeastern Kenya: impacts of global change processes on mosquito distributions, and practical tools for prevention”

Virtanen Jenni, Helsingin yliopisto, 30 000 €

”Vuohisdermatiitin ja hevosen parapoxviruksen epidemiologia, karakterisointi ja diagnostiikka”

Näiden apurahojen lisäksi säätiö jakoi **60 000 €** apurahan koronarokotuksen jatkokehittelyyn filosofian tohtori Riku Fagerlundille Helsingin yliopistoon.

Säätiön viestintä

Säätiön viestinnässä on pyritty avoimuuteen, läpinäkyvyyteen ja selkeyteen. Säätiön ensisijainen viestinnän väline on verkkosivut, joille kootaan jäsennellysti tietoa säätiöstä ja sen toiminnasta.

Tärkein sidosryhmä, jota viestinnällä halutaan tavoittaa, on apurahojen hakijat ja -saajat. Verkkosivuilla on kattavat ohjeet apurahan hakijoille sekä apurahan saajille. Apurahan saajat julkistettiin säätiön verkkosivuilla toukokuun lopussa.

Verkkosivuilla kerrotaan myös muut oleelliset tiedot kuten säätiön säännöt, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä yhteystiedot. Sivuilta löytyvät säätiön toimintakertomus ja taloudelliset tiedot.

Säätiö haluaa omalta osaltaan tehdä näkyväksi tutkijoiden tekemää työtä julkaisemalla verkkosivuilleen blogeja, joissa apurahan saaneet tutkijat voivat kertoa tärkeästä ja merkityksellisestä työstään. Blogit ilmestyvät säännöllisesti 1–2 kertaa kuukaudessa. Vuonna 2023 on julkaistu 11 blogikirjoitusta.

Verkkosivuilta voi tilata itselleen uutiskirjeen, jossa säätiö tiedottaa lukijoilleen ajankohtaisista aiheista ja johon on linkitetty uusimmat blogikirjoitukset. Vuonna 2023 säätiö lähetti neljä uutiskirjettä.

Lisäksi verkkosivuilta löytyvät säätiön julkaisemat tiedotteet sekä artikkeleita säätiölle läheisistä aiheista.

Säätiö on liittynyt tiedontoimittajaksi tutkimustietovarantoon, jota ylläpitää opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM).

Viestinnän tarkoitus on tehdä säätiötä tunnetuksi, jotta apurahan tarvitsijat tietäisivät, mille toimialoille apurahoja on mahdollista säätiöstä saada ja tuntisivat periaatteet, joiden pohjalta apurahojen saajat päätetään.

Viestinnällä pyritään tukemaan säätiön tavoitteiden toteutumista.

Tietosuoja

Lähettäessään apurahahakemuksen säätiölle hakijat luovuttavat säätiölle itseään koskevia tietoja, joista muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Henkilötietoja käytetään apurahahakemusten ja myönnettyjen apurahojen käsittelyyn ja yhteydenpitoon sekä sähköisen palvelun toiminnan seurannan mahdollistamiseksi ja kehittämiseksi. Tietosuojaseloste löytyy säätiön verkkosivuilta.

Uutiskirjeen tilaajat luovuttavat säätiölle sähköpostiosoitteensa, josta muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Rekisterin tietoja käytetään säätiön yhteydenpitoon ja viestintään sekä toiminnan dokumentointiin ja kehittämiseen. Uutiskirjettä koskeva tietosuojaseloste löytyy uutiskirjeestä.

Hallitus ja toimitusjohtaja

1.1.-22.2.2023 säätiön hallituksen puheenjohtajana toimi Sakari Alhopuro ja varapuheenjohtajana Pentti Huovinen. Hallituksen muut jäsenet olivat Jyri Heinonen ja Ilppo Vuorinen.

23.2.2023 alkaen säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pentti Huovinen ja varapuheenjohtajana Jyri Heinonen. Hallituksen muut jäsenet ovat Saara Alhopuro ja Ilppo Vuorinen.

Hallitus on kokoontunut toimintavuotensa aikana yhteensä 11 kertaa.

Säätiön toimitusjohtaja on Carita Rantanen, joka toimii myös hallituksen sihteerinä.

Hallituksen kokouksessa 18.1.2023 todettiin, että säätiön silloin voimassa olevien sääntöjen mukainen hallituksen jäsenten toimikausi on epäkäytännöllinen. Tämän vuoksi päätettiin muuttaa sääntöjä siten, että hallituksen jäsenten toimikausi alkaa aina vuosikokouksesta ja päättyy kolmen vuoden jälkeen pidettävään vuosikokoukseen.

Tilintarkastus

Säätiön tilintarkastajana on toiminut Aurum Audit Oy, päävastuullisena tarkastajanaan KHT Jari Viljanen.

Säätiöt ja rahastot ry

Sakari Alhopuron säätiö on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen. Sen tarkoituksena on toimia apurahoja jatkavien suomalaisten yleishyödyllisten säätiöiden, rahastojen ja yhdistysten yleisten ja yhteisten etujen ajajana sekä edistää ja kehittää jäsenistön hyvää toimintatapaa ja ammattitaitoa.

Säätiön lähipiiri

Säätiön lähipiiriin ovat kuuluneet säätiön perustaja, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja perheineen sekä heidän vaikutusvallassaan olevat yritykset.

Vuonna 2023 hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 188 675 €.

Vuoden 2022 tilintarkastuksesta vastanneelle tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:lle on 2023 tilikauden aikana maksettu tilintarkastuspalkkiona 5 728,80 € (sis. alv). Vuoden 2023 tilintarkastuksesta vastaavalle Aurum Audit Oy:lle maksetaan laskun mukaan vuoden 2024 puolella.

Muita vastikkeellisia tai vastikkeettomia tapahtumia lähipiiriin kuuluvien kesken ei ole ollut. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia, rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vastuusitoumuksia.

Säätiön varainhoito ja talous

Säätiön omaisuus koostuu Sakari Alhopuron lahjoittamasta peruspääomasta sekä lisälahjoituksena saadusta arvopaperiomaisuudesta. Säätiön luonteeseen kuuluva tarkoitus on toimia ikuisesti. Säätiö ei siten käy arvopapereillaan aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelemiseksi. Säätiön hallitus seuraa sijoitusten tuottoa säännöllisesti kokouksissaan.

Hallitus on kuluneen tilikauden aikana päivittänyt sijoitustoiminnan periaatteensa, joiden mukaan säätiön hallitus tekee sijoitusvarallisuutta koskevat päätökset.

Osakkeisiin sijoitetun varallisuus markkina-arvoin mitattuna oli vuodenvaihteessa 39 200 289,12 € (2022: 47 587 354,38 €) ja se koostui säätiön suoraan omistamista arvopaperisalkuista. Osakearvopaperisijoitusten tuotto vuonna 2023 oli -13,67 % (2022: -5,46 %). Lisäksi säätiöllä on osakeindeksirahastoon sijoitettua varallisuutta markkina-arvoin mitattuna 545 613,03 € (2022: 0 €), jonka tuotto vuonna 2023 oli 9,12 % (2022: 0 %). Lisäksi säätiöllä on korkorahastoon sijoitettua varallisuutta markkina-arvoin mitattuna 503 133,98 € (2022: 0 €), jonka tuotto vuonna 2023 oli 0,63 % (2022: 0 %).

Säätiön tuotot muodostuvat sijoitusten tuotoista eli arvopapereiden juoksevasta kassavirrasta kuten osingoista tai vastaavista sekä mahdollisista myynneistä saatavista myyntivoitoista. Säätiön kulut muodostuvat sijoitustoiminnan kuluista eli arvopapereiden myynnistä johtuvista myyntitappioista ja varainhoidon palkkioista, hallinnon, viestinnän sekä hakemusten tutkimiseen ja arviointiin liittyvät kuluista.

Vastuullisuus

Säätiö on sitoutunut vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. On ensiarvoisen tärkeää, että säätiö saa tuottonsa rahoituslähteistä, jotka eivät ole ristiriidassa säätiön tarkoituksen kanssa. Säätiö sijoittaa suoraan yhtiöihin, joiden toiminta on eettisesti kestäväällä ja vahvalla pohjalla. Vastuullisuuden määritelmä on vielä hyvin moniulotteinen ja sääntelyä kehitetään parhaillaan niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Yhtä raportointimallia, jota kaikki tahot noudattaisivat, ei ole olemassa. Voidaan kuitenkin todeta, että säätiön arvopaperisalkun yhtiöiden vastuullisuus eri mittareiden perusteella on hyvä. Yhtiöt sijoittuvat omilla toimialoillaan kärkipäähän vastuullisuudessa. Rahastosijoitusten osalta vastuullisuusluokittelu perustuu EU:n luokittelujärjestelmään. Säätiön rahasto-omistukset luokitellaan artikla 8 mukaisiksi rahastoiksi, jotka edistävät ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia poissulkemalla yhtiöitä, joilla on ympäristölle ja yhteiskunnalle haitallista liiketoimintaa. Rahastoihin valitaan ja painotetaan yhtiöitä, jotka huomioivat ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät asiat verrokkiyhtiöitään paremmin.

Säätiön tilinpäätös 31.12.2023

Säätiön taseen loppusumma on 38 340 581,84 € (2022: 39 501 016,75 €) ja oma pääoma on 38 247 858,22 € (2022: 38 999 120,28 €). Tilikauden tulos on -751 262,06 € (2021: -1 696 774,27 €). Arvopaperit on tilinpäätöksessä arvostettu käypiin arvoihin siltä osin kuin käypä arvo on ollut pienempi kuin alkuperäinen hankintahinta. Mikäli käypä arvo on tilinpäätöshetkellä korkeampi kuin hankintahinta, tilinpäätöksessä on käytetty hankintahintaa.

Katsaus vuoteen 2024

Toimintavuoden aikana tullaan jatkamaan hyväksi havaittua apurahanhakuprosessia. Haku aika on helmikuu ja päätökset tehdään toukokuun loppuun mennessä. Apurahat suunnataan edelleen lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen.

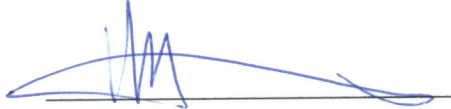
Säätiön ensimmäiset neljä vuotta ovat olleet toiminnan kannalta varsin stabiileja ja vakiintuneita. Vaikka maailmanpolitiikan tilanne globaalisti on Venäjän hyökkäyssodan takia ollut huolestuttava, sen vaikutukset säätiön toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseen on ollut vähäinen. Myös koronapandemian vaikutukset säätiön käytännön toimintaan ovat lopulta olleet vähäiset. Säätiö on pystynyt jatkamaan alkamaansa toimintaa suunnitelmien mukaisesti.

Mainituilla tapahtumilla on kuitenkin ollut suuri vaikutus säätiön talouteen, erityisesti pörssikurssien merkittävän laskun kautta. Vaikka osinkotuotot ovat pysyneet vakaana, talustilanne ei ole antanut mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseen.

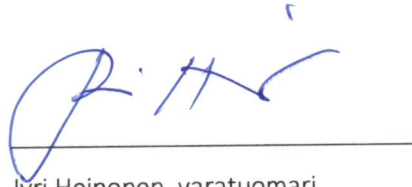
Vaikka vuosi 2024 on edelleen epävarmuuden värittävä. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen luo merkittävän epävarmuuden maailman taloudelle. Toisaalta korkojen lasku ja pörssikurssien toipuminen saattavat antaa mahdollisuudet suunnitella toiminnan laajentamista.

Tulevaisuuden konkreettiset tavoitteet tullaan määrittelemään säätiön käynnissä olevan strategiaproessin yhteydessä. Samalla kun toimintaa pyritään jatkamaan pitkäjänteisesti, harkitaan vuoden 2024 aikana kulttuurin tukemisen aloittamista ja uusien viestinnällisten toimenpiteiden toteuttamista.

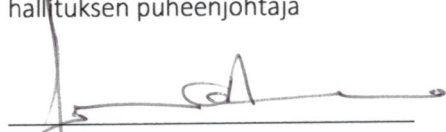
Turussa 24. 1. .2024

Pentti Huovinen, LKT
bakteeriopin professori
hallituksen puheenjohtaja

Jyri Heinonen, varatuomari
asianajaja
hallituksen varapuheenjohtaja

Saara Alhopuro, VTM
diplomaatti
hallituksen jäsen

Ilppo Vuorinen, FT
ympäristötutkimuksen professori emeritus
hallituksen jäsen

Carita Rantanen, KTM, eMBA
toimitusjohtaja